

Jazyk C

Práce s preprocesorem, dělení do souborů

Mgr. Markéta Trnečková, Ph.D.

Palacký University, Olomouc

- preprocesor → překladač → linker
- direktivy preprocesoru: #

Example

```
#include <stdio.h>
```

Makra bez parametru (symbolické konstanty)

Example

```
o = 2 * 3.14 * r;
```

```
#define JMENO hodnota
```

Example

```
#define PI 3.14
```

```
int main(){  
    float r = 3;  
    float o = 2 * PI * r; /* o = 2*3.14*r; */  
    return 0;  
}
```


Example

```
#define JMENO "Marketa"

int main(){
    /* Vypise Moje jmeno je JMENO */
    printf("Moje jmeno je JMENO");
    return 0;
}
```

Jak vypsát konstantu JMENO?

Předefinování hodnoty

Example

```
#define JMENO "Marketa"  
  
#undef JMENO  
  
#define JMENO "TRNECKOVA"
```

Dlouhé konstanty

Example

```
#define DLOUHA_KONSTANTA 1.23456798\  
910111213
```


- `__LINE__` – číslo právě zpracovávaného řádku programu (desítkové číslo),
- `__FILE__` – jméno právě zpracovávaného programu (řetězec),
- `__DATE__` – aktuální datum (řetězec ve tvaru mmm dd yyyy),
- `__TIME__` – čas překladu (řetězec ve tvaru hh:mm:ss),
- `__STDC__` – má hodnotu 1 pokud se jedná o ANSI C .

Makra s parametry (inline funkce)


```
#define jmeno(arg_1 , arg_2 , ... , arg_n) telo_makra
```

Example

```
#define na2(x) ((x) * (x))  
#define na2a(x) x * x  
  
na2(f + g); /* ((f+g)*(f+g)) */  
na2a(f + g); /* f+g*f+g */
```

Example (Co bude výsledkem?)

```
#define na2(x) ((x)*(x))
```

```
int i = 2;  
na2(i++);
```


Example

```
#define m(x) ((x) < 0 ? m(-x) : m(x))
```

Example

```
#define add(x, y) (x)+(y)  
#define plus(x, y) add(x, y)
```

- # – nahradí se řetězcem odpovídajícím předanému argumentu
- ## – spojení dvou argumentů v jeden řetězec

Example

```
#define plus(X,Y) printf("%s + %s = %d", #X, #Y, (X) + (Y))  
/* plus(3,2);  
   printf("%s + %s = %d", "3", "2", (3) + (2));*/  
  
#define var(X) promenna ## X  
/* var(10)  
   promenna10 */
```



```
#if podminka  
    kod  
#endif
```

```
#if podminka1  
    cast_1  
#elif podminka2  
    cast_2
```

...

```
#else  
    cast_n  
#endif
```

Podmíněný překlad řízený konstantním výrazem


```
#if konstantni_vyraz
    cast_1
#else
    cast_2
#endif
```

```
/* NEBO */
```

```
#if konstantni_vyraz
    cast_1
#elif konstantni_vyraz2
    cast_2
#else
    cast_3
#endif
```


Example

```
#define ENG 1

#if ENG
    #define ERROR "error"
#else
    #define ERROR "chyba"
#endif
```

`#ifdef, #ifndef`

Example

```
#define ENG 1

#ifdef ENG
    #define ERROR "error"
#else
    #define ERROR "chyba"
#endif
```

defined

Example

```
#define ENG 1

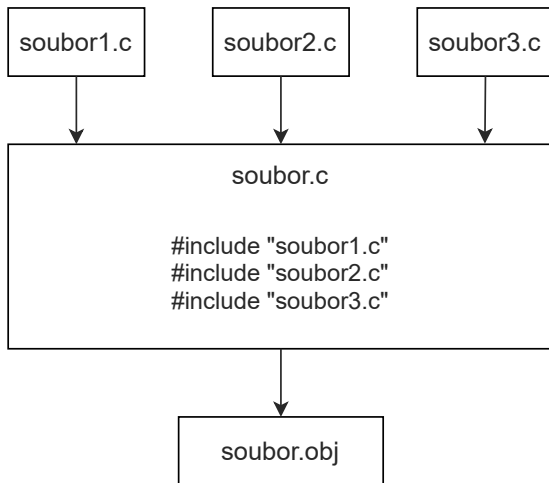
#if defined(ENG) && ENG
    #define ERROR "error"
#else
    #define ERROR "chyba"
#endif
```


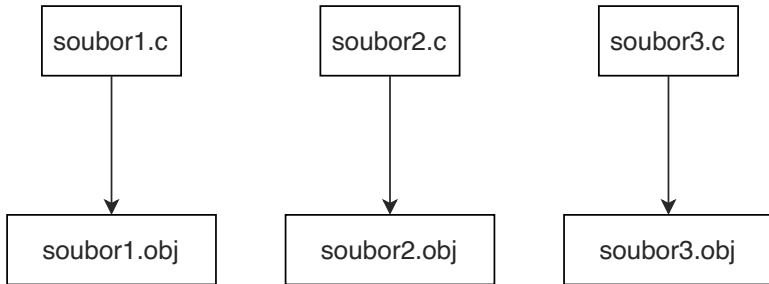
- `#include <nazev>`
- `#include 'nazev'`

- `#pragma`
- `#line` – nastavení hodnot maker `__LINE__` a `__FILE__`
- `#error` a `#warning`

sestavení: link soubor

sestavení: link soubor1, soubor2, soubor3

Example (pomocny.c)

```
int a;  
extern int b;  
  
int funkce1(){  
    return a + b;  
}
```

Example (hlavni.c)

```
#include <stdio.h>  
  
extern int a;  
/* zde je nutne uvest cely  
   funkci prototyp */  
extern int funkce1();  
int b;  
  
int main(){  
    a = 3;  
    b = 3;  
    printf("%d\n", funkce1());  
    return 1;  
}
```

```
gcc -o program hlavni.c pomocny.c
```


Example (pomocny.c)

```
static int a;
extern int b;

static int funkce1(int x){
    return x;
}

int funkce2(){
    return funkce1(b) + a;
}
```

Example (hlavni.c)

```
#include <stdio.h>

extern int a;
extern int funkce2();
int b;

int funkce1(){
    printf("%d\n", funkce2());
}

int main(){
    a = 3;
    b = 3;
    funkce1();
    return 1;
}
```


- **zdrojový kód** – soubor s příponou `.c`
- **hlavičkový soubor** – soubor s příponou `.h`

„Tvé externí identifikátory budou rozlišitelné podle prvních šesti znaků, i když ti toto tvrdé omezení bude ztěžovat život a doba, kdy bylo nutné, se ti bude zdát nekonečně vzdálena. Jinak si budeš rvát vlasy a rozum tvůj tě opustí v onen soudný den, kdy zatoužíš přeložit svůj program na starém systému.“

(Henry Spencer)

- dokumentační část – jméno souboru a verze, stručný popis modulu, jméno autora a případně datum
- vložení všech potřebných hlavičkových souborů
- deklarace externích proměnných a funkcí
- globální proměnné, které se budou sdílet s ostatními moduly
- definice symbolických konstant a maker s parametry, které se používají pouze v tomto modulu
- definice lokálních typů (typedef)
- definice statických globálních proměnných
- funkční prototypy lokálních funkcí
- funkce `main()` (pokud jí modul obsahuje)
- definice ostatních funkcí

- dokumentační část
- podmíněný překlad proti opakovanému vkládání
- definice symbolických konstant a maker s parametry, které se budou používat i v jiných modulech
- definice globálních typů
- deklarace globálních proměnných příslušného modulu
- úplné funkční prototypy globálních funkcí

Konkrétní příklad najdete ve skriptech!

- 1 Pro porovnání různého chování maker a funkcí naprogramujte funkci `fn_a2`, která bude vracet druhou mocninu. Co bude jejím výsledkem pro argument `i++`?
- 2 Upravte kód ze slidy 12 tak, aby rozeznával čtyři různé jazyky.
- 3 Napište makro `na_3(x)`, které bude počítat třetí mocninu. Proměnné `i` a `j` předem definujte. Vyzkoušejte ho na následujících výrazech.

```
na_3(3)
```

```
na_3(i)
```

```
na_3(2 + 3)
```

```
na_3(i * j + 2)
```

- 4 Definujte makro `je_velike(c)`, které vrátí 0 není-li znak velké písmeno a 1, pokud je.
- 5 Definujete makro `cti_int(i)`, které čte z klávesnice celé číslo. Makro musí jít použít i ve výrazu

```
if((j=cti_int(k)) == 0)
```

Nápověda: možná budete potřebovat operátor čárky.

- 6 Následující kód upravte tak, aby se ve funkci `funkce()` hodnoty proměnných vypisovaly jen v případě, že je makro `VERBOSE` nastaveno na 1.

Example

```
#include <stdio.h>
int funkce(int a, int b){
    int i, j = 0;
    for(i = 0; i < a; i = i + b){
        printf("i = %d \n", i);
        if(i > j){
            j = j + i;
        }
        printf("j = %d \n", j);
    }
    return i + j;
}
int main(){
    printf("Vysledek: %d ", funkce(50,5));
    return 0;
}
```

- 7** Přeložte předchozí programy s použitím přepínače `-E` (jak už víme, při překladu zdrojového kódu se provede jen předzpracování pomocí preprocesoru). Podívejte se na výsledek.

Example

```
gcc program.c -E -o program.txt
```

- 8** Vytvořte dva soubory `soubor1.c` a `soubor2.c`. Oba budou sdílet proměnnou `a`. Proměnná je definovaná v `soubor1.c` a v `soubor2.c` se vypisuje.
- 9** Změňte předchozí program tak, aby proměnná `a` byla definovaná jako globální `static`. Vyzkoušejte chování programu.
- 10** Vytvořte program `funkce.c`, který bude obsahovat jen funkce s funkčními prototypy `float plus(float a, float b);` a `float minus(float a, float b);` počítající součet (rozdíl) dvou čísel. Dále vytvořte program `main.c`, který bude obsahovat pouze funkci `main()`, ve které budou volány funkce `plus()` a `minus()`. Pomocí `#include` vložte soubor `funkce.c` do souboru `main.c` a přeložte.

- 11** Vyzkoušejte funkci programu z předchozího cvičení, pokud nebude `funkce.c` do souboru `main.c` vkládaná, ale budou překládány samostatně.
- 1** Soubory odděleně překládejte a v souboru `main.c` uveďte úplné funkční prototypy funkcí `plus()` a `minus()`.
 - 2** Vytvořte soubor `funkce.h`, do něhož vložte úplný funkční prototypy funkcí `plus()` a `minus()`. Pomocí `#include` zajistěte spojení souborů `funkce.c` a souboru `main.c`.